NN 17/2021 (19.2.2021.), Pravilnik o zaštiti i očuvanju Parka prirode »Medvednica«

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

320

Na temelju članka 142. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode (»Narodne novine«, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) ministar gospodarstva i održivog razvoja, uz prethodno mišljenje Ministarstva poljoprivrede (klasa: 011-04/20-01/29, urbroj: 525-05/0064-21-8), od 21. siječnja 2021. godine, donio je

PRAVILNIK

O ZAŠTITI I OČUVANJU PARKA PRIRODE »MEDVEDNICA«

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom se propisuju mjere zaštite, očuvanja, unapređenja, korištenja i upravljačke zone Parka prirode »Medvednica« (u daljnjem tekstu: Park).

Članak 2.

Zaposlenici Javne ustanove »Park prirode Medvednica« (u daljnjem tekstu: Ustanova), stanovnici Parka, vlasnici i nositelji prava na nekretninama u Parku i članovi njihovih obitelji, fizičke i pravne osobe koje na području Parka obavljaju dopuštene djelatnosti, posjetitelji i drugi korisnici prostora Parka dužni su pridržavati se odredbi ovog Pravilnika.

Članak 3.

Vlasnici i nositelji drugih stvarnih prava unutar Parka te ostali korisnici prostora Parka dužni su dopustiti predstavnicima Ustanove i nositeljima službenih dopuštenja i/ili drugih dozvola obavljanje djelatnosti javne službe u cilju zaštite prirode, obilazak prirodnih dobara u svrhu znanstvenih i stručnih istraživanja, praćenja i neposrednog nadzora provođenja aktivnosti u Parku te propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja, osim ako posebnim propisom nije drugačije propisano.

II. MJERE ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I KORIŠTENJA

Upravljanje i upravljačke zone

Članak 4.

Upravljanje i korištenje prostora Parka provodi se na temelju Zakona o zaštiti prirode, Plana upravljanja Parkom prirode Medvednica (u daljnjem tekstu: Plan upravljanja) i Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode »Medvednica«, (»Narodne novine«, br. 89/14) (u daljnjem tekstu: Prostorni plan), Urbanističkog plana uređenja državnog značaja »Skijaški kompleks«, Medvednica, (»Narodne novine«, br. 103/17) (u daljnjem tekstu UPU Skijaški kompleks) i Urbanističkog plana uređenja državnog značaja »Vršna zona«, Medvednica, (»Narodne novine«, br. 103/17).

Članak 5.

(1) U svrhu očuvanja prirodnih vrijednosti i potrebne razine upravljanja i načina korištenja, područje Parka podijeljeno je u sljedeće upravljačke zone i podzone:

I. Zona stroge zaštite

Ib Podzona stroge zaštite

II. Zona usmjerene zaštite

IIa Podzona usmjerene zaštite – posebni rezervati šumske vegetacije

IIb Podzona usmjerene zaštite – šumski kompleks

IIc Podzona usmjerene zaštite i istraživanja

IId Podzona usmjerene zaštite – vršna zona

III. Zona korištenja

IIIa Podzona posjetiteljske infrastrukture

IIIb Podzona naselja

IIIc Podzona Kamenolomi – otvorena eksploatacijska polja

IIId Podzona skijališta

(2) Kartografski prikaz upravljačkih zona sadržan je u Prilogu ovog Pravilnika.

Članak 6.

(1) Na području Parka u zoni stroge zaštite (I) dozvoljena su znanstvena istraživanja i praćenje stanja prirodnih vrijednosti uz primjeren nadzor od strane Ustanove.

(2) Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvanje prirodnih procesa, staništa i prirodnosti ekosustava. Ova zona obuhvaća sve izvore i gornje tokove potoka sa zaštitnim pojasom do većih postojećih vodoprivrednih zahvata i špilju Veternicu.

(3) Posjećivanje u ovom prostoru je usmjereno i ograničeno, pod nadzorom Ustanove i isključivo pod uvjetom korištenja staza i prostora namijenjenih posjetiteljima. U skladu s time, moguće je održavanje postojeće, ali ne i planiranje nove posjetiteljske infrastrukture.

(4) Podzona stroge zaštite (Ib) obuhvaća mali dio površine Parka. U ovu podzonu su uključeni svi izvori (75) i gornji tokovi vodotoka/potoka (oko 230) sa zaštitnim pojasom do prvih većih postojećih vodoprivrednih zahvata i špilja Veternica.

(5) U ovoj podzoni dozvoljene su samo aktivnosti u svrhu očuvanja, zaštite i praćenja stanja prirodnih vrijednosti. Dozvoljena su znanstvena istraživanja, inventarizacija i monitoring sastavnica bioraznolikosti, georaznolikosti i krajobrazne raznolikosti pod nadzorom Ustanove.

(6) U ovoj podzoni nije dozvoljeno ekstrakcijsko korištenje bilo kojeg tipa (gospodarsko, rekreacijsko ili za osobne potrebe). Također nisu dozvoljene intervencije u prostoru, osim nužnih minimalnih intervencija u svrhu sigurnosti posjetitelja ili nužnih minimalnih intervencija u slučaju izvanrednih okolnosti (npr. lokalizacija požara, uklanjanje invazivnih vrsta).

Članak 7.

(1) U Zonu usmjerene zaštite (II) su uključeni posebni rezervati šumske vegetacije te gospodareni šumski ekosustavi, livadna područja, lovišta i reviri zaštite divljači, obrađene poljoprivredne površine koje nisu u sklopu naselja i napušteni kamenolomi.

(2) Cilj upravljanja područjem ove zone je očuvanje prirodnih procesa i staništa (kopnena, vodena i podzemna) te njihovih sastavnica, očuvanje krajobraza tj. antropogeno uvjetovanih ekosustava i njihove biološke raznolikosti te kulturne baštine područja i poticanje oživljavanja ekstenzivnog stočarstva i uklanjanje drvenaste vegetacije na tradicionalno travnjačkim površinama.

(3) U ovoj zoni dozvoljena su znanstvena istraživanja i praćenje stanja prirodnih vrijednosti te nadzor područja od strane Ustanove, provođenje aktivnih mjera usmjerenih na očuvanje i poboljšanje stanja ekosustava, geolokaliteta i kulturne baštine. U kategorijama iz stavka 1. ovoga članka Zone usmjerene zaštite (II) dopuštene su poljoprivredne, lovne i ribolovne te šumsko-gospodarske aktivnosti, koje se odvijaju u skladu s ciljevima očuvanja prirodnih i kulturnih vrijednosti zaštićenog područja uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja. Dozvoljeno je posjećivanje uz poštivanje odgovarajućih uvjeta ovisno o ciljevima zaštite na određenom području. U skladu s time, postoji i mogućnost uspostavljanja minimalnih interpretativnih i edukativnih sadržaja te staza koje ne zahtijevaju uređivanje, osim aktivnosti u svrhu održavanja sigurnosti posjetitelja (ograda, sječa opasnih stabala uz stazu i sl.).

(4) Zona usmjerene zaštite dijeli se na četiri podzone:

IIa Podzona usmjerene zaštite – posebni rezervati šumske vegetacije

IIb Podzona usmjerene zaštite – šumski kompleks

IIc Podzona usmjerene zaštite i istraživanja

IId Podzona usmjerene zaštite – vršna zona.

Članak 8.

(1) Podzona usmjerene zaštite – posebni rezervati šumske vegetacije (IIa)

Ova podzona uključuje posebne rezervate šumske vegetacije unutar Parka: Babji zub – Ponikve, Bliznec – Šumarev grob, Gračec – Lukovica – Rebar, Markovčak – Bistra, Mikulić potok – Vrabečka gora, Pušinjak – Gorščica, Rauchova lugarnica – Desna Trnava i Tusti vrh – Kremenjak.

(2) U ovoj podzoni dozvoljene su minimalne aktivnosti u svrhu očuvanja, zaštite i praćenja stanja ekosustava, bioraznolikosti i krajolika. Dozvoljene aktivnosti uključuju znanstvena istraživanja, inventarizaciju i monitoring sastavnica biološke raznolikosti pod nadzorom Ustanove. Posjećivanje u ovom prostoru je usmjereno i ograničeno, pod nadzorom

Ustanove te uz obavezu korištenja isključivo staza i prostora namijenjenih posjetiteljima. U skladu s time, razvoj posjetiteljske infrastrukture je minimalan i ograničen na održavanje i unaprjeđenje postojećih edukativnih i interpretativnih sadržaja.

(3) U ovoj podzoni nisu dozvoljene intervencije u prostoru, osim nužnih minimalnih intervencija u službi sigurnosti posjetitelja ili nužnih minimalnih intervencija u slučaju izvanrednih okolnosti (npr. lokalizacija požara, uklanjanje invazivnih vrsta).

Članak 9.

(1) Podzona usmjerene zaštite – šumski kompleks (IIb)

Ova podzona uključuje gospodarene šumske ekosustave, što podrazumijeva cjelokupni šumski kompleks bez posebnih rezervata šumske vegetacije te izdvojena šumska područja u pristupnom području. Tu su i livadne površine unutar šumskog kompleksa i dijelovi vodotoka koji bi mogli zahtijevati revitalizaciju.

(2) Šumskim područjima se gospodari, prema donesenim programima gospodarenja gospodarskim jedinicama s planom upravljanja područja ekološke mreže i programima gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika, a u skladu s principima održivog korištenja.

(3) U ovoj podzoni je dozvoljeno gospodarsko iskorištavanje prirodnih dobara u skladu sa ciljevima očuvanja područja: šumarstvo, lovstvo i poljoprivreda.

Članak 10.

Podzona usmjerene zaštite i istraživanja (IIc)

Ova podzona uključuje dio područja iz zone (II) izdvojena kao potencijalno osobito vrijedna područja, te ih se planira intenzivno istražiti kako bi se utvrdilo zavrjeđuju li poseban režim zaštite u sklopu Parka. Obuhvaća livadna područja Lipa-Rog, Kameni svati i Ročićeve sjenokoše – Koritače, te šire područje livade Ponikve i špilje Veternice definirano kao slivno područje veterničkih vodenih tokova kao i područja napuštenih kamenoloma.

Članak 11.

Podzona usmjerene zaštite – vršna zona (IId)

Prostor ove zone je izdvojen kao prostor u kojem se odvijaju intenzivne sportsko-rekreativne, izletničke i turističke djelatnosti. To su prvenstveno prostori vršne zone na kojima je povećana frekvencija posjećivanja, a iz kojih su izuzeti čvrsti objekti. Područje se nalazi unutar prostorne cjeline izraženih kulturno-povijesnih krajobraznih vrijednosti.

Članak 12.

(1) U zonu korištenja (III) uključena su područja naselja, neaktivna eksploatacijska polja, žičara, objekti čvrste posjetiteljske infrastrukture unutar ostalih zona, kao i asfaltirane i šumske ceste.

(2) Cilj upravljanja područjem ove zone je usmjeravanje svih gospodarskih i razvojnih aktivnosti na način da se očuvaju krajobrazne i ambijentalne vrijednosti te na najmanju moguću mjeru svede negativni utjecaj na cjelokupno zaštićeno područje.

(3) U ovoj zoni dozvoljen je razvoj naselja na površinama predviđenima važećom prostorno-planskom dokumentacijom. Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je unutar odobrenih eksploatacijskih polja prema važećim koncesijama. Odobrena eksploatacijska polja su Ivanec, Vukov dol i Jelenje vode, ali ni jedno nije aktivno. Dozvoljeno je održivo posjećivanje te unaprjeđenje i obnova posjetiteljske i komunalne infrastrukture u smislu otklanjanja postojećih infrastrukturnih problema (opskrba energijom, zbrinjavanje otpadnih voda i slično). Dozvoljene su gospodarske aktivnosti uz važeće koncesije ili koncesijska odobrenja i uz uvjete zaštite prirode te mjere očuvanja.

(4) Zona korištenja dijeli se na tri podzone:

IIIa Podzona posjetiteljske infrastrukture

IIb Podzona naselja

IIIc Podzona kamenolomi – neaktivna eksploatacijska polja

IIId Podzona skijališta.

Članak 13.

(1) Podzona posjetiteljske infrastrukture (IIIa)

Ova podzona uključuje sve postojeće čvrste objekte posjetiteljske infrastrukture (TA Snježna kraljica, Dom Crvenog križa, Hunjka, Mala Hunjka, Pansion Medvednica, Dom željezničara, Hotel Tomislavov dom, Glavica, kapelica na Lipi, Kaptolska lugarnica, Kraljičin zdenac, Lugareva kućica, Pilana Bliznec, lugarnica Oštrica, lugarnica Sljeme, Adolfovac (prijedlog za kamp), lugarnica Bliznec, Info centar Bilznec, Planinarska kuća Lojzekov izvor, Planinarska kuća na Kamenim Svatima, Planinarski domovi: Runolist, Gorščica, Grafičar, I. Pačkovskog, PD na Lipi, Risnjak, Pongračeva lugarnica,

Sljemenska kapelica, Vila Rebar, žičara i skup objekata uz TV toranj na Sljemenu (Zlatni medvjed, Vidikovac, Hrvatska gorska služba spašavanja (u daljnjem tekstu: HGSS), Sljemenska Kućica). U podzoni se nalaze i područja Medvedgrad i Brestovac te asfaltirane ceste unutar šumskog kompleksa Parka, kao i šumski putevi unutar šumskog kompleksa. U podzoni su i lovački domovi: Kuna – Jablanovac, Šljuka – Bistra, Vepar – Donja Stubica, Vepar – Kraljev Vrh, Sljeme – Gračani.

(2) U ovoj podzoni dozvoljeno je održavanje i rekonstrukcija infrastrukture u postojećim gabaritima tako da se veličinom, sadržajem i oblikovanjem uklope u planinske osobitosti prostora.

(3) Dozvoljeno je i uvođenje dodatnih sadržaja koji upotpunjuju osnovnu namjenu postojećih čvrstih objekata posjetiteljske infrastrukture sukladno namjeni građevina, karakteristikama šireg prostora i osnovnim funkcijama Parka.

(4) Dozvoljena je rekonstrukcija i uređenje postojećih cesta: Sljemenska cesta Bliznec – Dom Željezničara – obzirna rekonstrukcija osobito u odnosu na koridor, reljef i vegetaciju; vršna Sljemenska cesta od Planinarskog doma Grafičar do Planinarskog doma Hunjka – obzirna rekonstrukcija za dvosmjerni promet u cijeloj duljini sa stajalištima i okretištima za lokalni javni promet; uređenje Sljemenske ceste i regulacija prometa na način da se omogući i da prednost javnom prijevozu kako bi se smanjio priljev osobnih automobila u ovo područje.

(5) Ostale ceste mogu se uređivati prema uvjetima propisanim prostorno-planskom dokumentacijom.

(6) Uređenje cesta mora obuhvatiti propisanu odvodnju, odgovarajuće ozelenjavanje pokosa i usjeka uz ceste i staze autohtonim vrstama radi zaštite tla od ispiranja i odronjavanja te provođenje mjera zaštite širenja invazivnih vrsta uz ceste (košnja).

Članak 14.

(1) Podzona naselja (IIIb)

Ova podzona obuhvaća sva naselja i infrastrukturne građevine izvan naselja u pristupnom području Parka te prometnu infrastrukturu u sklopu naselja i u pristupnom području Parka (izvan šumskog kompleksa).

(2) U posebno zaštićenim područjima unutar zone naselja (Spomenici parkovne arhitekture Gornja Bistra – park oko dvorca i Stubički Golubovec – park uz dvorac te Spomenik prirode Gupčeva lipa) nije dozvoljeno planiranje novih građevinskih zona.

Članak 15.

(1) Podzona kamenolomi – neaktivna eksploatacijska polja (IIIc)

Ova podzona obuhvaća prostor tri neaktivna eksploatacijska polja: Jelenje vode, Ivanec i Vukov dol. Eksploatacije trenutno nema, na dijelovima su kamenolomi izvan odobrenih granica eksploatacijskog polja, nisu sanirani ili su djelomično sanirani te je upravljanje preuzelo ministarstvo nadležno za poslove rudarstva.

(2) Namjena prostora definirana je Prostornim planom.

Članak 16.

(1) Podzona skijališta (IIId)

Ova podzona obuhvaća dio vršnog područja Parka sa skijalištem. Područje obuhvaća: livadne površine koje se pružaju od vrha Sljeme na sjevernu (Crveni, Zeleni i Plavi spust te livada Krumpirište) te na istočnu stranu (Bijeli spust i Činovnička livada), gornju i donju stanicu skijaške žičare, kompleks građevina za zasnježivanje staza i prateće sadržaje.

(2) Umjetno zasnježivanje dozvoljeno je samo u podzoni skijališta sukladno odrednicama UPU Skijaški kompleks.

(3) Detaljnija namjena, ograničenja i mogućnosti korištenja prostora za cijelo područje podzone skijališta IIId propisana je UPU Skijaški kompleks.

Istraživanje

Članak 17.

(1) Sve istraživačke aktivnosti sastavnica prirode na području Parka dozvoljene su u svim upravljačkim zonama.

(2) Dopuštenje za obavljanje istraživanja iz stavka 1. ovoga članka izdaje ministarstvo nadležno za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Korištenje voda i javnog vodnog dobra

Članak 18.

(1) Korištenje voda i javnog vodnog dobra dozvoljeno je u svim zonama i podzonama osim u zoni stroge zaštite.

(2) Korisnici voda i javnog vodnog dobra dužni su Ustanovi dostaviti godišnji plan rada za narednu godinu.

(3) Korisnici voda i javnog vodnog dobra koji svojim radnjama i djelatnostima ugroze prirodne vrijednosti i prouzrokuju ekološku štetu dužni su bez odgađanja i o svom trošku otkloniti štetne posljedice na dijelu prirode na kojem je nastala ekološka šteta.

Članak 19.

(1) Korisnici voda i javnog vodnog dobra za potrebe zasnježenja skijaških staza u podzoni skijališta IIId dužni su osigurati ekološki prihvatljiv protok vodotoka Bistra.

(2) Ekološki prihvatljiv protok određuje se stručno utemeljenom studijom.

(3) Studiju iz stavka 2. ovoga članka prihvaćaju Ustanova i korisnik voda i javnog vodnog dobra uz prethodno mišljenje Ministarstva.

(4) Zbog očuvanja voda i javnog vodnog dobra koji se koriste za zasnježenje skijališta nije dozvoljeno:

– sprječavati protok vode ili mijenjati vodni režim,

– isušivati i zatrpavati izvore,

– ispuštati tekućine i kemijska sredstva kojima se može ugroziti biljni i životinjski svijet, odnosno dovesti do onečišćenja vode i tla,

– ispustiti talog nastao u jezerima u okolno područje, već ga zbrinuti na odgovarajući način.

Zaštita šuma i šumarstvo

Članak 20.

(1) Šumama u podzoni IIb se gospodari na temelju šumskogospodarskih planova: Programa gospodarenja gospodarskim jedinicama s planovima upravljanja područjem ekološke mreže (državne šume) i Programima gospodarenja za šumoposjednike (privatne šume).

(2) Na području Parka sječa šuma, popunjavanje i pošumljavanje dozvoljeno je na temelju planova iz stavka 1. ovog članka.

(3) Na području Parka nije dozvoljeno iskorištavanje šuma koje može ugroziti njegove značajke i ciljeve zaštite.

(4) Šumarsku djelatnost obavljaju pravne i fizičke osobe registrirane za obavljanje te djelatnosti. Državnim šumama u Republici Hrvatskoj gospodare Hrvatske šume d.o.o.

(5) Za korištenje šuma na području Parka privatni šumoposjednici, fizičke i pravne osobe moraju imati svu propisanu dokumentaciju temeljem posebnih propisa iz područja šumarstva i zaštite prirode.

(6) Zabranjeno je unošenje i sadnja invazivnih stranih vrsta u strukturu prirodnih šumskih zajednica na području Parka.

(7) Zabranjeno je branje, uklanjanje sa staništa i oštećivanje zaštićenih biljnih i gljivljih vrsta i njihovih dijelova.

(8) Zabranjeno je odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika, ako to nije predviđeno šumskogospodarskim planovima.

(9) Iznimno, radnje iz stavka 7. ovoga članka dozvoljene su u svrhu znanstveno-istraživačkog rada uz dopuštenje Ministarstva.

(10) Korištenje nedrvnih šumskih proizvoda u državnim šumama potrebno je regulirati s Hrvatskim šumama d.o.o.

Članak 21.

(1) U podzoni IIa u posebnim rezervatima šumske vegetacije provodi se obnova šuma u skladu s programom zaštite, njege i obnove šuma koji sadrži mjere njihove zaštite i sastavni je dio šumskogospodarskih planova te se izrađuje i provodi u sklopu šumsko-gospodarskih planova.

(2) U posebnim rezervatima šumske vegetacije (podzona IIa) nije dopušteno:

– branje i uništavanje biljaka,

– sječa stabala, osim u svrhu održavanja ili poboljšavanja uvjeta važnih za očuvanje svojstava zbog kojih su proglašeni rezervatom te zbog sigurnosti ljudi i materijalne imovine,

– gradnja stalnih ili postavljanje privremenih objekata.

Lovstvo

Članak 22.

(1) Na području Parka gospodarenje sa divljači obavlja se temeljem lovnogospodarskih planova.

(2) Na području Parka lov nije dozvoljen blagdanima, neradnim danima, subotom i nedjeljom, izuzev u zonama koje su definirane lovnogospodarskim planovima.